

21.

Radość i humor w moim życiu

I. PROSPEKT WARTOŚCI

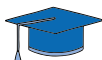
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój emocjonalny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność radzenia sobie z trudnościami

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Kształtowanie postawy aprobaty samego siebie

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Co znaczy dla mnie pojęcie „dobra zabawa”?
- W jaki sposób humor i satyra mogą być skuteczną formą twórczej krytyki?
- Na czym polega humor współczesnych filmów komediowych?

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Człowiek powołany jest do szczęścia¹.
- Radość pomaga rozwijać cnotę nadziei.
- Wiara jest źródłem radości².

Zasady

- Dzielę się swoją radością i szczęściem z innymi osobami.
- Zachowuję zdrowy dystans wobec samego siebie³.
- Radośnie przeżywam swoją wiarę⁴.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Miłość rodzicielska jest fundamentem szczęścia dziecka.
- Radość pomaga przezwyciężać lęk⁵.

¹ „Bóg bowiem stworzył nas, byśmy Go poznawali, służyli Mu, miłowali Go, i w ten sposób doszli do raj. Szczęście czyni nas «uczestnikami Boskiej natury» (2 P 1,4) i życia wiecznego. Wraz z nim człowiek wchodzi do chwały Chrystusa i do radości życia trynitarnego”. KKK 1721.

² „Ani oko nie widziało, ani ucho nie słyszało, ani serce człowieka nie zdołało pojąć, jak wielkie rzeczy przygotował Bóg tym, którzy Go miłują” (1 Kor 2,9).

³ „Plan budowy w Castel Gandolfo basenu kąpielowego wywołał w mediach krytykę Jana Pawła II - zaczęto oskarżać Papieża o rozrzutność i... egoizm. A on odpowiadał: «Papież potrzebuje ruchu. A nowe konklawe będzie kosztować dużo więcej». *Kwiatki Jana Pawła II*, red. J. Poniewierski, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2006, s. 133.

⁴ „Czyż może być większa radość dla stworzenia ponad tę, że Bóg – Stwórca stał się stworzeniem? Czyż może być większa radość dla człowieka ponad tę, że Syn Boży stał się człowiekiem? Że Słowo stało się Ciałem? Czyż może być większa radość dla ziemi niż to, że Bóg nieogarniony bezmiarem całego stworzenia, na niej zamieszkał? [...] Stąd to wezwanie do radości zwrócone do całego stworzenia. Całe bowiem stworzenie jest do głębi przeniknione Wcieleniem Słowa, «uczłowieczeniem» Boga – Syna. Całe stworzenie staje w punkcie swej ostatecznej «odnowy». Jan Paweł II, Homilia wygłoszona w kościele Il Gesù, Rzym, 31.12.1985, w: tegoż, *Nauczanie papieskie VIII*, 2, 1985, Poznań 2004, s. 849-850.

⁵ „Głosząc tę Ewangelię nie powinniśmy się lękać sprzeciwów i niepopularności, ale odrzucać wszelkie kompromisy i dwuznaczności, które upodobiły nas do tego świata (por. Rz 12,2). Mamy być w świecie, ale nie ze świata (por. Rz 12,2). Mamy być w świecie, ale nie ze świata (por. J 15,19; 17,16), czerpiąc moc z Chrystusa, który przez swoją śmierć i zmartwychwstanie zwyciężył świat (por. J 16,33)”. EV 82.

- Codzienne życie rodzinne uczy radości życia⁶.

Zasady

- Okazuję miłość dziecku.
- Rozwijam pogodne usposobienie dziecka.
- Cieszę się z daru, jakim jest rodzina.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Radość jest związana z prawdą⁷.
- Radość i optymizm pomagają pokonywać niepowodzenia.
- Atmosfera stonowanej radości służy zachęcie do nauki.

Zasady

- Staram się ukazać uczniom, że trud nauki niekoniecznie musi wiązać się z męczarnią.
- Uczę prawidłowego przyjmowania porażek szkolnych.
- Współtworzę z uczniami radosną atmosferę w klasie.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Proponuję uczniom odegranie scenki humorystycznej dotyczącej klasy lub napisanie satyry na temat własnych wad i przywar. Uczymy się w ten sposób, że można zwrócić uwagę na wady swoje i drugiej osoby, nie powodując w niej negatywnych odczuć. Uczeń dowiaduje się w ten sposób, że można zdystansować się do siebie, przy jednoczesnym zawiązaniu silniejszych relacji w grupie.

⁶ „Różaniec święty jest modlitwą chrześcijańską, ewangeliczną i kościelną, a równocześnie jest modlitwą, która podnosi świat uczuć człowieka. W tajemnicach radosnych, nad którymi krótko się dzisiaj zatrzymamy, widzimy niejako wszystko, a mianowicie: radość rodziny, macierzyństwa, przyjaźni, wzajemnej pomocy. Wszystkie radości, których grzech nie przekreślił całkowicie, Chrystus rodząc się przyjął w siebie i uświęcił. Dokonał tego przez Maryję. W ten sposób, poprzez Nią możemy także dzisiaj korzystać z radości ludzkich samych w sobie małych i prostych, które jednak – w Maryi i Jezusie – stają się wielkie”. Jan Paweł II, Anioł Pański, Watykan, 23.10.1983, w: tegoż, *Nauczanie papieskie* VI, 2, 1983, wyd. Pallottinum, Poznań 1999, s. 390.

⁷ „Spełnianie dobra łączy się z przyjemnością duchową i pięknem moralnym. Podobnie prawda łączy się z radością i blaskiem piękna duchowego”. KKK 2500.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczniowie dowiadują się, że radość jako wartość w ich życiu pomaga przezwyciężać problemy i odwraca uwagę od własnych kłopotów. Zaczynają zauważać, że małe radości dnia codziennego nadają życiu sens i budują pozytywne relacje osobowe. W przeżywaniu radości angażuje się cała sfera emocjonalna człowieka, która pozytywnie wpływa na ducha i ciało. Młody człowiek buduje w ten sposób cnotę wiary i nadziei tak, że swoim postępowaniem zaczyna realizować wskazania ewangeliczne.

1.10. ZAGROŻENIA

Młody człowiek chętnie korzysta z uroków życia, szukając w nim tylko zabawy i samozadowolenia. Bawiąc się, zapomina o dobru drugiego człowieka. Poprzez nieprzemyślane słowa i czyny może stać się przykry dla otoczenia. Rani w ten sposób uczucia drugiej osoby, ale również niszczy własną wrażliwość. Młody człowiek, który nie umie się bawić, sięga po różnego rodzaju używki, które pozornie tylko dają wrażenie „dobrej zabawy”. Tym samym może kierować swoje życie ku cywilizacji śmierci, gdzie kult ciała staje się wartością najwyższą. W rzeczywistości zaś gubi siebie, a w jego życiu pojawia się lęk i niepokój.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Dążenie do szczęścia jest nieodłącznym atrybutem naszej egzystencji. Wszystkich ludzi łączy pragnienie bycia szczęśliwym. Szczęście utożsamiamy z pomyślnością, zadowoleniem z życia, wielką radością. Pojawiają się jednak trudności w jego zdefiniowaniu, bo jest stanem indywidualnym i złożonym. Na szczęście w życiu człowieka wpływają wymagania, jakie sobie stawiamy, sposób, w jaki reagujemy na różne sytuacje, różnorodne dobre zdarzenia, które dzieją się w życiu. Ten stan uzewnętrznia się w wyrazie twarzy, w wyglądzie i zachowaniu.

Młody człowiek chętnie korzysta z uroków życia. Potrafi dzielić się swoją radością z innymi rówieśnikami i dostrzega, że do szczęścia człowieka potrzebni są inni ludzie. Należy jednak stale przypominać, żeby młodzież bawiąc się, nie zapomniała o dobru drugiego człowieka.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

„Zielono mam w głowie” jest związkiem frazeologicznym oznaczającym kogoś kto jest niedojrzały, wesoły, szalony. Poeta w wierszu cieszy się życiem, nie musi się o nic martwić i żyje sobie bez żadnych trosk. Jest bardzo szczęśliwy. Młodość i radość sprawiają, że rozdaje swój uśmiech innym ludziom. Pragnie dzielić się swoim szczęściem i przeżywać go z innymi.

Zielono mam w głowie i fiołki w niej kwitną
na klombach mych myśli sadzone za młodu
Pod słońcem co dało mi duszę błękitną
i które mi świeci bez trosk i zachodu.

Rozdaję wokoło mój uśmiech, bukiety
rozdaję wokoło i jestem radosną
wichurą zachwytu i szczęścia poety
co zamiast człowiekiem powinien być wiosną!

K. Wierzyński, *Zielono mam w głowie*,
w: J. Kościerzyńska,
M. Chmiel, M. Szulc,
A. Gorzałczyńska-Mróż,
Nowe słowa na start!
Podręcznik do języka
polskiego dla klasy
siódmej szkoły podsta-
wowej, wyd. Nowa Era,
Warszawa 2017, s. 72.

Przedstawiony wiersz jest pochwałą wiosny, młodości, witalności oraz beztrojski. Jego wymowa jest optymistyczna i radosna. Autor chce dzielić się swoim

zadowoleniem, uśmiechem i pozytywnymi myślami. Nazywa się radosną wichurą zachwytu i szczęścia, dochodząc do wniosku, że każdy poeta powinien być wiosną! Pragnie zarazić czytelników entuzjazmem.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Musicie być mocni, drodzy bracia i siostry! Musicie być mocni tą mocą, którą daje wiara! Musicie być mocni mocą wiary! Dziś tej mocy bardziej wam potrzeba niż w jakiegokolwiek epoce dziejów. Musicie być mocni mocą nadziei, która przynosi pełną radość życia i nie pozwala zasmucać Ducha Świętego!

Jan Paweł II, Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. na Błoniach, Kraków, 10.06.1979, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny*: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. *Przemówienia, homilie*, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2006, s. 203.

Franciszek, *Nie bądźcie nigdy ludźmi smutnymi*. Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. w Niedzielę Palmową i Światowy Dzień Młodzieży, Watykan, 24.03.2013, w: *Co Franciszek myśli o...?*, wybór i oprac. K. Pytlarz, wyd. WAM, Kraków 2014, s. 177.

Nigdy nie bądźcie ludźmi smutnymi: chrześcijanin nigdy nie może być smutny! Nie ulegajcie nigdy zniechęceniu! Nasza radość nie pochodzi z posiadania wielu rzeczy, ale rodzi się ze spotkania Osoby: Jezusa, który jest pośród nas; rodzi się z tego, że wiemy, iż z Nim nigdy nie jesteśmy sami, nawet w chwilach trudnych, nawet kiedy na drodze życia napotykamy problemy czy przeszkody, które wydają się nie do pokonania, a jest ich tak wiele!

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Owocem zaś Ducha jest: miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie (Ga 5,22).

Radośnie wykrzykuj na cześć Pana, cała ziemio, cieszcie się i weselcie, i grajcie! Śpiewajcie Panu przy wtórze cytry, przy wtórze cytry i przy dźwiękach harfy, przy graniu trąb i głosie rogu – radujcie się przed obliczem Pana, Króla! Niech huczy morze i to, co je napełnia, świat i jego mieszkańcy! Niech rzeki klaszczą w dłonie, niech góry razem wołają radośnie przed obliczem Pana, bo nadchodzi sądzić ziemię. On będzie sądził świat sprawiedliwie i według słuszności – narody (Ps 98,4-9).

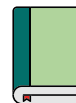
3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Wiara pozwala nam już w sposób uprzedzający doznawać radości i światła wizji uszczęśliwiającej, będącej celem naszej ziemskiej wędrówki. Zobaczymy wtedy Boga „twarzą w twarz” (1 Kor 13,12), „takim jakim jest” (1 J 3,2) (KKK 163).

Por. KKK 425; 1763; 2015.

IV. LITERATURA PRZEDMIOTU

Cyganik H., *Anegdoty góralskie. Mistrzowie humoru*, wyd. Ad Oculos, Warszawa 2004.

Dziewiecki M., *Radość miłości*, wyd. Jedność, Kielce 2005.

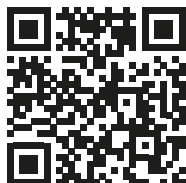
Franciszek, *Nie bądźcie nigdy ludźmi smutnymi*. Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. w Niedzielę Palmową i Światowy Dzień Młodzieży, Watykan, 24.03.2013, w: *Co Franciszek myśli o...?*, wybór i oprac. Katarzyna Pytlarz, wyd. WAM, Kraków 2014, s. 177.

Grün A., *Odnaleźć radość życia – nadać sens codzienności*, wyd. Salwator, Kraków 2006.

Jan Paweł II, Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. na Błoniach, Kraków, 10.06.1979, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2006, s. 198-205.

- Kasparu M., *Przewodnik po radości*, wyd. WAM, Kraków 2004.
- Knabit L., *O radości*, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2004.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Kwiatki Jana Pawła II*, oprac. J. Poniewierski, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2002.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Pronzato A., *Humor i wiara*, wyd. Salwator, Kraków 2005.
- Żywczoł A., *Wychowanie do radości życia*, wyd. Akademickie Żak, Warszawa 2004.

FILM EDUKACYJNY

Radość i humor w moim życiu

<https://youtu.be/t1Ws7uOCvyM>